

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

LXII. Quare Occisio sui ipsius sit illicita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA LXII.

SVICIDII CRIMEN.

*Quare Occisio sui ipsius sit
illicita.*

256. **E**tsi pluries contra doctrinam D. Thomæ impugnetur P. Haunoldum to. 1. de Just. Tract. 2. cap. 6. Controv. 2. Adversarius asserat, id tamen nec semel verum est. Tres ille antitheses enumerat. Prima est, quod S. Thomas 2. 2. q. 64. 2. 5. Suicidium (melius usus esset Adversarius phrasi non æquivocâ S. Doctoris sui ipsius Occisio) inter alia sic reprobet. *Quilibet homo est pars Communitatis; & ita id quod est, est communitatis. Unde in hoc, quod seipsum interfecit, injuriam Communitati facit, ut patet per Philosophum 5. Eth.* P. Haunoldus n. 602. rationem istam repudiet.

257. **R.** Quod P. Haunoldus illam non repudiet pro eo casu, pro quo eam S. D. ex Aristotele approbat; nam hic cit. lib. 5. Eth. seu Moral. Nicomach. cap. ult. Tantum loquitur de omnibus illis hominibus, qui in aliqua Civitate, seu Communitate degunt, dicens de tali interfectore sui ipsius: *Injuriam igitur facit. Sed cui? Civitati nimirum non sibi ipsi: quippe cum sponte patiatur: nemo vero sponte injuriâ afficitur. Unde etiam ipsum civitas multat: eique qui seipsum necavit, quasi civitatem injuriâ affecerit, ignominia quadam irrogatur.* V. g. si sepeliatur sepulturâ aînorum. Itaque P. Haunoldus requirit adhuc aliam rationem pro illo casu, quo quis nullius reipub. membrum esset, nec esse vellet, ut S. Paulus Eremita. Quod autem prædicta Ratio neq; à S. Thoma, neque ab Aristotele ad omnem casum extendatur, ipse Adversarius fateri debet, qui, ut proximè referam, contendit, à repub. condemnatum ad mortem, tanquam membrum noxium, quo ipsa se vult abdicare, peccatum, si ipse sententiam Reipub. exequeretur: atqui in hoc casu non militat Ratio assignata: quia Philosophus in textu allato expressè dixit: *Nemo vero sponte injuriâ afficitur: Ergo cum ipsa Reipub. nolit vivum retinere hominem sibi noxium, non afficitur injuriâ.*

258. Secunda Antithesis asseritur ab Adversario his Verbis. S. Thomas 1. c. ad 4. Samsonem non aliter excusat, quod se ipsum oppressit: *Nisi quod latenter Spiritus S. hoc jussisset.* P. Haunoldus n. 617. absque ejusmodi speciali *Iussu Fontis* iustificat factum militis, *inscientis ignem pulveri tormentario cum manifesta mortis certitudine.*

259. **R.** Ab Adversario non refertur factum militis cum dispari illa circumstantia,

quam P. Haunoldus expressit, & ob quam factum Militis sine iussu Fontis iustitiz potius iustificatur, quam factum Samsonis, indigentis speciali iussu: Samson enim postquam est orbatus utroque lumine, in poenam Philistæis illorum damnorum, habuit adhuc spem, si non evadendi, vel perpetuâ captivitate redimendi mortem, quam spem proinde non licuisset sponteancâ & præmaturâ morte cum ruina totius officij diruere; factio Militis autem P. Haunoldus expressè addidit hanc circumstantiam: *Si non spes evadendi &c.* Unde propter diverfam circumstantiarum mutabilitatem dixit: *In istis casibus non possumus semper habere rationem à priori, sed contenti esse debemus iudicio communi à natura infuso: quo ipse factum militis iustificat; cum naturale rationis lumen videatur dicere, licetum esse Militi, vitam suam pro bono communi ex officio deoventi, hostem oppugnare directè inferendo gravissimum damnum, etiam ex eadem actione præter intentionem & indirectè, ex Vi agentis necessarij, quale est ignis, sibi mediâtè & consecutivè eveniat mors, alias indirectè sibi ab hoste inferenda, cum hujus immortis & magno emolumento, & vicissim cum magno damno Reipub. cuius commune bonum Miles promovere tenetur, atque etiam per media illi indebita licitè potest, si ea non sint ita intrinsece inhonestâ ac displicentia DEO, ut etiam ipse Deus ea sæpe inspirasse legatur, quando talis causa excusans, & honestans actionem, non recedebat.* Quod proinde Iudicium naturale multi approbant apud Dianam 6. p. tr. 7. Miles resol. 48. quibus addi potest M. Achatius de Volasco to. 2. Refol. Moral. Verbo *Homicidium* Resol. 37. n. 3. M. Joannes Martinez de Prado to. 1. Theol. Moral. c. 20. q. 2. §. 3. n. 30. citans Maderum, Marchantium, Serram. Ludovicum Lopez, 1. p. instruct. cap. 65. Card. Cajet. in cap. 16. Iudicium: quatenus uterque ipsum etiam Samsonem aliâ ratione excusari posse testatur, quam *Speciali Fontis Iussu*.

260. Tertia Antithesis. S. Thomas 2. 2. q. 69. a. 4. ad 2. ait: *Nullus ita condemnatur, quod ipse sibi inferat mortem &c.* Ideo non tenetur facere id, unde mors sequatur. Sublimiter Adversarius. Igitur nec licitè id ageret, quia quilibet obligatur, Vitam suam conservare, quoniam licitè potest. P. Haunoldus n. 613. dicit: quod condemnatus ad mortem possit ipse *Palmas* pati infligere.

261. **R.** P. Haunoldum l. c. non negare assertionem S. Thomæ, sed subsumptum Adversarii, qui ex negativâ, non tenetur, per malam consequentiam inferre negativam, non licet; cuius vitium facile deprehendisset Adversarius, si Verba S. Doctoris immediatè subnexa non occultâisset; ideo ego illa ex latebris producam: eum enim S. D. dixisset: *Ideo non tenetur facere id*

id, unde mors sequatur: subjungit: quod est manere in loco, unde ducatur ad mortem. Teneatur tamen non resistere agenti, quin patiatur, quod justum est, eum pati. Sicut etiam si aliquis sit condemnatus, ut fame moriatur, non peccat, si cibum sibi occultè ministratum sumat: quia non sumere esset seipsum occidere. Ex quibus Verbis, si bona esset illatio Adversarii, evidenter sequeretur, quod quia condemnatus ad mortem non teneatur manere in loco, unde ducatur ad mortem, juxta S. Thomam teneatur non manere, si posset fugere, quod planè S. Doctori non venit in mentem, estque contra communem sensum DD. Imò ex ultimis verbis positi vè probari potest assertio P. Haunoldi. Per hoc, quod S. D. præcisè dicat: Si aliquis sit condemnatus, ut fame moriatur, non peccat, si cibum occultè ministratum sumat: Satis indicat, id quod etiam Sotus, lib. 5. q. 6. a. 4. prope finem judicat probabile, & plures docent apud Dianam. p. 5. tr. 4. R. 4. t. licitè factum, si legitimo Judici, per Justam sententiam statuenti supplicium famis lethiferæ, obtemperaret abstinendo à cibo ordinario, & per se necessario ad conservationem Vitæ: Atqui talis exequeretur Sententiam mortis, quia secundum S. D. non sumere cibum, est se ipsum occidere: Ergo licet condemnato ad mortem exequi sententiam Judicis.

262. Eandem Conclusionem P. Haunoldus n. 615. probavit ex S. Thoma alio ab Adversario studiosè dissimulato Testimonio: quod ego ad modum secundæ Antithesis doctrinæ Adversarii opponam. S. D. 2. 2. q. 64. a. 5. ad 2. Judicem non aliter de peccato accusat, si seipsum interficiat, nisi quia, Nullus est Index sui ipsius. Unde non licet habenti publicam potestatem, seipsum occidere propter quodcumque peccatum: licet autem ei, se committere Iudicio aliorum. Adversarius absque ejusmodi defectu Jurisdictionis in seipsum, condemnat occidentem seipsum, etiam si publicâ potestate ab alio legitimo Judice sibi factâ, sententiam mortis in se exequeretur.

263. Vnde P. Haunoldus longè conformius ad indicatam mentem, & assignatam rationem S. Thomæ probavit suam sententiam his Verbis: [Probatum Conclusio destruendo fundamentum contrariæ sententiæ, & est hoc: Quod Minister Justitiæ Vindicativæ non minùs, quam ipse Judex debeat esse distinctus realiter à Reo: ergo quando non est distinctus, occidit auctoritate privatâ, quia Justitia semper est ad alium.] Hoc Fundamentum nullâ ratione magis universali (quæ utique à S. D. non fuisset dicto modo restricta ad solum Judicem) ulterius ad condemnatum alienâ potestate extendi posse, & luculentam esse disparitatem, citatus P. Haun. sic ostendit. [Hæc, inquit, Probatio patitur instantias manifestas. Quando quis punitur pœnâ Exilii, aut Relegationis, vel damnatur ad triremes, metalla fodienda &c. de-

bet ipse reus esse executor sententiæ, & Justitiæ vindicativæ, nisi velit vi & flagellis compelli.]

264. Ratio negatæ consequentiæ, & paritatis inter Judicem, & condemnatum ab alio Judice, à priori multiplex est; nemo enim est bonus Judex in propria causa, potest tamen esse bonus executor, in propria causa rectè ab alio judicata, modò pareat Judici. Præterea Jurisdictio, quæ supponitur ad sententiam Judicalem, supponit distinctionem voluntatum, executio autem ut fiat Auctoritate publicâ, & ex Justitia vindicativa, tantùm supponit distinctionem voluntatis ex parte ferentis sententiam, ut allatis instantiis comprobatum est.

265. Simili modo contra Adversarium ex dispari fundamento S. Thomæ, improbantis Occisionem sui ipsius privatâ Auctoritate, confirmari potest, eam non improbari, ut factam pub. Auctoritate: v. g. Sponte esibendo ex imperio Judicis oblatum, nec tamen ori ab alio infusum venenum. Contra priorem enim Occisionem ex privata Auctoritate S. D. cit. q. 64. a. 5. in C. triplex opponit fundamentum, primum est, quod repugnet naturali hominis Charitati erga se ipsum; alterum, quod sit contra Jus Communitatis, cujus ipse est membrum; Tertium, quod adversetur Supremo Dominio DEI, Jus Vitæ & necis sibi reservantis. Idem indicavit S. D. q. 59. a. 3. ad 2. nisi quod loco primæ rationis, vi cujus homo peccaret contra seipsum, expresserit peccatum intemperantia, vel imprudentia. Subsumo. Atqui hæc omnia non extenduntur ad nostrum casum, quo condemnatus à Judice exequeretur ex illius permisso sententiam mortis, quamvis ob evitandam Barbariem vel Tyrannidem, nullus soleat sic condemnari, præsertim si mortis genus esset tale, ut propria executio propter Violentâ injectionem manû specialè contineret horrorem. Probo subsumptum. In primis enim talis executor nec peccaret contra Charitatem erga se, quia non inferret sibi aliquod malum, quod non aliàs Jure publico in satisfactionem delicti, & ob Bonum Communitatis deberet subire; nec contra Prudentiam, quod peccatum à S. Thoma, q. 64. a. 5. ad 3. solum obicitur illis, qui ad finiendas misérias hujus vitæ, per spontaneam mortem majus malum assument, vel tempore pœnitentiæ se privant, vel ad evitanda quædam pericula corporis, aut animi, eligunt medium non necessarium; nec contra temperantiam, quod crimen à S. D. l. c. ad 4. imponitur illis, qui seipsum interfecerunt ex quadam mollitie animi, non valentis mala pœnalia sustinere. Deinde neque peccaret contra Jus communitatis, quia, ut etiam S. Thomas tradit 2. 2. q. 66. a. 4. in C. & suprà q. 59. a. 3. volenti non fit injuria, neque contra Jus Divinum, quia legitime condemnatus inferret sibi necem ex

R 2

pub.

publica potestate, à DEO in Iudicem translata. Ergo ex nullo fundamento à S. Thoma approbato illicitum est occidere seipsum, si, quod S. D. I. c. ad 3. expressè à prohibitione excipit, hoc fiat per Iudicium publicæ potestatis.

266. Igitur Adversarii fundamentum falsum, & S. Doctori contrarium est; quod ex eo etiam colligitur, quia S. D. Verbis suprà citatis, quibus negavit, quòd liceat habenti publicam potestatem seipsum occidere propter quodcunque peccatum, statim subjunxit: *Licet autem ei, se committere Iudicio aliorum. Adeoque non obligatur vitam suam conservare; quoties licet potest. v.g. subterfugiendo Iudicium aliorum, vel locum, unde ducatur ad mortem. Adde, quòd licet verum esset fundamentum Advers. tamen non esset verum absque distinctione, & exceptione, nisi scil. quis Vitam non conservet tanquam Executor justæ condemnationis, sub qua exceptione præceptum non occides etiam obligat ad conservationem Vitæ alienæ. Et ita cum P. Haunoldo sentiunt Victoria, Aragon. Cordubâ, apud Dianam. p. 5. tr. 4. Resol. 39.*

CONTROVERSIA LXIII.

AGGRESSORIS OCCISIO.

An ea possit directè intendi, & inferri neglectâ fugâ valde ignominiosâ.

267. **A**D primum quæsitum P. Haunoldus to. I. de Just. tr. 2. n. 631. respondit affirmativè, quòd scil. *injustè invasit, & nisi se defendat, occidendo, liceat invasoris occisionem directè intendere.* Cui Adversarii opponit textum S. Thomæ 2. 2. q. 64. a. 7. dicentis: *Illicitum est, quòd homo intendat occidere hominem, ut seipsum defendat.* Verùm his Verbis S. D. non negat, quòd liceat directè intendere Occisionem invasoris, ut quis se ipsum defendat, quando conservatio Vitæ est finis ultimus: tunc enim in rigore loquendo non dicitur intendere Occisionem alterius, sed conservationem Vitæ, sicut non dicimur propriè intendere mediâ, sed finem, v.g. non medicinam, aut sectionem, sed sanitatem. Pater hæc mens S. D. ex ratione assertionis, quàm, ut ex responsione ad 1. colligitur, ex S. Augustino desumpsit. Rationem autem S. Augustinus to. 2. epist. 154. ad Publicolam his verbis conscripsit. *Hinc autem dictum est, non resistamus malo, ne NB. nos Vindicta deleat, quæ alieno malo animum pascit.* Eandem mentem suam indicavit Angel. D. in respons. ad 5. ubi ad objectum testimonium S. Pauli Rom. 12. *Non vos defendentes Chariissimi.* sic respondet: *Dicendum, quòd ibi prohibetur defensio, NB. quæ est cum livore Vn-*

*directæ: Adeoque quæ non solum vitæ conservationem, sed vindictam ultimatè intendit. Quia verò non est possibile, ut quis immediatè & voluntariè ponat actionem per se ordinatam ad alienæ vitæ interitum, eamque ex animi destinatione ad istum dirigat, eò quòd ille sit medium unice necessarium, neque solâ aggressoris veneratione non lethali vita propria servari possit, quia, inquam, istud non est possibile, quin hoc sit directè aliquo modo, scil. ut medium, intendere Occisionem invasoris, ideo in hoc sensu nec quidquam repugnante S. Thomâ unice dixit P. Haun. *Potest intendi ipsa Occisio, NB. tanquam medium, hic & nunc necessariò intendendum ad immunitatem sui.**

268. Accedit, quòd in textu, quem Adversarii allegat, S. D. non loquatur de non intendenda morte actualis Invasoris, sed ejus, de quo quis solummodo timet, sibi vel alius vim aliquando ab ipso inferendam, eò quòd vel latro, vel ut hostis sciatur insidias structurus. Nam de hujusmodi damnosorum hominum facie Publicola quæstionem suam transcripserat, & juxta eam S. Augustinus, atque ex ipso S. Thomas respondit. Vnde uterque ad licentiam inferendæ mortis hujusmodi hominibus, publicum insuper Autoritatem requirit, quæ pro casu actualis invasionis, & iustæ defensionis, neceberet, nec posset requiri. Verba S. Augustini ad Publicolam sunt hæc. *[De Occidentis hominibus, ne ab eis quisque occidatur, non mihi placet consilium, nisi fortè sit miles, aut publicâ functione teneatur; ut non pro se hoc faciat, sed pro aliis, vel pro civitate, ubi etiam ipse est, acceptâ legitimâ potestate, si ejus congruit personæ.]* S. Thomas verò I. c. in corp. ex mente relati præfatus ita loquitur. *[Sed quia occidere hominem non licet, nisi pub. Autoritate propter bonum commune, illicitum est, quòd homo intendat occidere hominem, ut seipsum defendat (ecce quàm prorsus alio in casu textus Adversarii à S. D. prolatus sit) nisi ei, qui habet publicam Autoritatem, qui NB. intendens hominem occidere (ecce intentionem mediâ, quâ talis, approbatam) ad sui defensionem, refert ad pub. bonum, ut patet in milite, pugnantem contra hostes, & in ministro Judicis, pugnantem contra latrones; quàmvis etiam & in peccent, si privatâ libidine moveantur.]* Utramque hanc explicationem Angelici Doctores inveniet Adversarius apud Præclarum ejus Discipulum Dominicum Soto de Just. lib. 5. q. 1. a. 8.

269. Ad secundam quæstionem P. Haunoldus n. 637. iterum affirmativè respondit cum communissima Sententia apud Theologos & Juristas, inter quos sunt Abbas cap. Olim 1. n. 17. de Restit. Spol. Tiraquell. c. 20. de Nobilit. n. 64. Clarus §. Homicidium. n. 26. & 31. Navar.